

SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA

KNJIGA (izvjesnih) KRVARINA

(tj. otkupnina za umorstvo, ubijstvo, ubistvo, za ubijeno lice)

I (KNJIGA) govora Allaha, uzvišen je: "I ko ubije (jednoga) vjernika upravljajući se (usmjeravajući se na ubijanje, hotimično, namjerno), pa njegova kazna je pakao.....".

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Džerir od Aameša, od Ebu Vaila, od Amra, sina Šurahbila rekao je: Rekao je Abdullah (Mes'udov): Rekao (Upitao) je (jedan) čovjek:

"O poslanice Allaha! Koji (izvjesni) grijeh je veći (tj. najveći) kod Allaha?" Rekao je: "Da zoveš za Allaha (tj. Da moliš i vjeruješ uz Allaha još neku) spodobu (tj. biće slično Allahu, biće ili nešto drugo uz Allaha), a on (Allah) je stvorio tebe." Rekao je: "Zatim (poslije) koji?" Rekao je: "Zatim da ubiješ tvoje (svoje) dijete (iz bojazni) da se hrani (ono) sa tobom." Rekao je: "Zatim koji?" Rekao je: "Zatim da međusobno bludničiš sa ženom tvoga (svoga) susjeda." Pa je spustio Allah, moćan je i veličajan je, njezino potvrđenje (tj. potvrđenje ove izreke Muhameda a.s. objavivši ovaj ajet):

"I koji neće zvati (tj. koji ne zovu, ne mole) sa Allahom (nikakvo) božanstvo drugo, i neće ubijati (i ne ubijaju izvjesnu) osobu koju je zabranio Allah (da se ubija drukčije) osim sa (izvjesnim) pravom, i neće bludničiti (i ne bludniče oni), a ko čini to, susrešće (jednu veliku) kaznu."

PRIČAO NAM JE Alija, pričao nam je Ishak, sin Seida sina Amra sina Seida sina 'Asa, od njegovoga oca, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je: Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Neće (nikada) prestati (da bude svaki, ili izvjesni) vjernik u prostranosti svoje vjere (sve) dok nije pogodio (dok ne pogodi jednu) krv zabranjenu (tj. dok ne učini ubijstvo, ubistvo bez prava)."

PRIČAO MI JE Ahmed, sin Jakuba, pričao nam je Ishak: Čuo sam svoga oca (da) priča od Abdullaha, sina Umera, rekao je:

Zaista (jedna) od kaljuža (ili neprijatnosti i teških položaja izvjesnih) stvari (ili: izvjesnih poslova) koje su (takve da iz njih) nema izlaza za (onoga) ko je dao pasti svojoj osobi u njih - je prolijevanje (izvjesne) krvi zabranjene bez njezine dozvole (tj. bez dozvoljenosti da se ta krv prolije na osnovu prava zakona Božijega).

PRIČAO NAM JE Ubejdulah, sin Musa-a, od Aameša, od Ebu Vaila, od Abdullaha (Mes'udovoga) rekao je: Rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Prvo što (će da) se sudi među ljudima (svima na sudnjem danu) je u (njihovim) krvima (tj. za njihove krvi, zbog njihovih krvi, ubijanja, ubijstva, ubistva, ubijstava-ubistava)."

PRIČAO NAM JE Abdan, pričao nam je Abdullah, pričao nam je Junus od Zuhrije, pričao nam je 'Ata, sin Jezida, da je Ubejdulah, sin Adija, pričao njemu da je Mikdad, sin

Amra, Kindija, saveznik Zuhretovića (Zuhrovića), pričao njemu - a bio je prisustvovao Bedru sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio - da je on rekao:

"O poslaniče Allaha! Ako sam susreo (tj. Ako susretnem jednoga) bezvjernika, pa smo se pobili, pa je udario (on) moju ruku sa (svojom) sabljom, pa je odsjekao nju, zatim je utekao (pobjegao) za (neko) stablo (tj. zatim je našao utočište u jednome stablu, zaklonio se je za jedno stablo, sklonio se je u jedno stablo) i rekao je (i rekne, i kaže): "Primio sam Islam radi Allaha (tj. Primam Islam u ime Allaha)." Je li (tj. Da li ću da) ubijem njega poslije da je (tj. nakon što je) rekao nju (tu riječ, izreku - nakon što je to izgovorio)?" Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ne ubij ga." Rekao je: "O poslaniče Allaha! Pa zaista on je odbacio (tj. odsjekao) jednu (od) moje dvije ruke, zatim je rekao to poslije što je odsjekao nju. Je li (tj. Da li ću da) ubijem njega?" Rekao je: "Ne ubij (Ne ubijaj) njega (Nemoj ga ubiti). Pa ako si ubio (ako ubiješ) njega, pa zaista on je sa tvojim stepenom (na tvome stepenu, tj. u tvome stepenu u kojem si ti bio) prije (nego ćeš) da ubiješ njega, a ti si sa njegovim stepenom (tj. u njegovom stepenu, na njegovom stepenu na kojem je on bio) prije (nego će) da rekne njegovu (svoju) riječ koju je rekao (tj. prije nego će da izgovori kelimei šhadet)."

A rekao je Habib, sin Ebu Amreta, od Seida, od Ibnu Abasa rekao je: Rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, Mikdadu:

"Kada je bio (jedan) čovjek vjernik (koji) sakriva svoje vjerovanje sa narodom (tj. sa nekim ljudima) nevjernicima, pa je pokazao (pa pokaže) svoje vjerovanje, pa si ubio njega (pa si ga ubio, pa ga ubiješ), pa takođe si ti bio (u sličnoj prilici da) sakrivaš tvoje (svoje) vjerovanje u Meki prije."

GLAVA

govora Allaha, uzvišen je: "..... a ko je oživio nju.....", rekao je Ibnu Abas (da to znači): Ko je zabranio njezino ubijanje (tj. ubijanje jedne osobe) osim sa pravom, "..... pa kao da je oživio (te) ljude sve.....".

PRIČAO NAM JE Kabisate, pričao nam je Sufjan od Aameša, od Abdullaha, sina Murreta, od Mesruka, od Abdullaha (Mes'udovoga), bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Neće se ubiti (tj. Ne ubije se ni jedna) osoba (pa da bude drukčije) osim (tako da) je bio (tj. da bude) na prvoga sina Adema (Ademovoga jedan) udjel od nje."

(Misli se na Ademovoga sina koji je prvi izvršio ubistvo, ubijstvo.)

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, pričao nam je Šubete, rekao je Vakid, sin Abdullaha, izvijestio me je od svoga oca, čuo je Abdullaha, sina Umera, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Ne vraćajte se poslije mene (na postupke koje ste radili prije Islama kao) bezvjernici (nevjernici), (i da) udara (tj. udarajući sabljom) neki (od) vas vratove nekih (tj. ubijajući se međusobno)."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Beššara, pričao nam je Gunder, pričao nam je Šubete od Alije, sina Mudrika, rekao je: Čuo sam Ebu Zur'ata, sina Amra sina Džerira, od Džerira rekao je: Rekao je meni Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, u hodočašću (svoga) oprostaja (tj. u oprostajnom hodočašću):

"Traži šutnju (od prisutnih) ljudi (tj. Ućutkaj te ljude)! Ne vraćajte se (Ne vratite se) poslije mene (da budete) nevjernici, (i da, pa da) udara neki (od) vas vratove nekih." Predao je njega (tj. ovaj hadis) Ebu Bekrete i Ibnu Abas od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Beššara (Bešara), pričao nam je Muhamed, sin Džafera, pričao nam je Šubete od Firasa, od Šabije, od Abdullaha, sina Amra, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Veliki grijesi su: Pridruživanje sa Allahom (nekoga, nečeka, nešto, tj. Mnogoboštvo), i neposlušnost (svojim) dvama roditeljima", ili je rekao: "i zakletva velika zamočivačica (u grijeh, tj. lažna zakletva)." Sumnjao je Šubete. A rekao je Muaz: Pričao nam je Šubete, rekao je: "Veliki grijesi su: Pridruživanje sa Allahom (još nekakvih božanstava i sila), i zakletva velika zamočivačica i neposlušnost (svojim) dvama roditeljima." Ili je rekao: "i ubijanje (nevine) osobe."

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Mansura, pričao nam je Abdussamed, pričao nam je Šubete, pričao nam je Ubejdulah, sin Ebu Bekra, čuo je Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je: "Veliki grijesi su." A pričao nam je Amr, pričao nam je Šubete od Ibnu Ebu Bekra, od Enesa, sina Malika, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Najveći (od) velikih grijeha (tj. Najveći veliki grijesi) su: Pridruživanje sa Allahom (Širk - Mnogoboštvo), i ubijanje (nevine) osobe, i neposlušnost (svojim) dvama roditeljima i govor (izvjesne) laži." Ili je rekao: "i svjedočenje (izvjesne) laži."

PRIČAO NAM JE Amr, sin Zurareta, pričao nam je Hušejm, pričao nam je Husajn, pričao nam je Ebu Zabjan, rekao je: Čuo sam Usameta, sina Zejda sina Hariseta, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, (da) priča, rekao je: Poslao je nas poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, ka Hurekatu (ogranku) od (plemena) Džuhejneta. Rekao je:

Pa smo došli jutrom (tome) narodu (tj. navalili smo jutrom rano na taj narod), pa smo porazili njih. Rekao je: I priključio sam se ja i (jedan) čovjek od Pomagača (jednome) čovjeku od njih (tj. potjerali smo ga). Rekao je: Pa pošto smo poklopili (pokrili, tj. uhvatili) njega, rekao je (taj uhvaćeni): "Nema božanstva osim Allah!" Rekao je: Pa se je ustegnuo od njega (taj) Pomagač. Pa sam udario njega sa svojim kopljem dok sam ubio njega (dok ga nisam ubio). Rekao je: Pa pošto smo došli, doprlo je to Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio. Rekao je: Pa je rekao meni:

"O Usamete! Zar si ubio njega poslije što je rekao (nakon što je rekao): "Nema božanstva osim Allah!" (Zar si to učinio)?" Rekao je: Rekao sam: "O poslaniče Allaha! Samo je bio utjecač (tj. On je bio samo onaj koji sebi traži utočište, a to će reći: Rekao je on kelimei šehadet samo da se spasi od smrti, a ne što je on, u stvari, postao vjernik u tom času)." Rekao

je (Muhammed a.s. opet na to): "Zar si ubio njega poslije da je (tj. poslije što je, nakon što je) rekao: "Nema božanstva osim Allah!" (zar)?" Rekao je: Pa nije prestao (da) ponavlja nju (tu rečenicu) na mene, čak (da) sam želio da ja nisam bio primio Islam prije toga dana.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, pričao nam je Lejs, pričao nam je Jezid od Ebul-Hajra, od Sunabihije, od 'Ubadeta, sina Samita, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Zaista ja sam (jedan) od (onih) starješina (tj. plemenskih poglavica) koji su se prisegnuli poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Prisegnuli smo se njemu na (to) da nećemo pridruživati sa Allahom (ni jednu) stvar (tj. ništa), i (da) nećemo bludničiti, i nećemo krasti, i nećemo ubijati (ni jednu) osobu koju je zabranio Allah, i nećemo pljačkati (samovoljno uzimati ratni plijen) i nećemo biti neposlušni (u onome što je dobro) - (prisegnuli smo mu se na to) za raj ako smo poklopili (tj. ako smo došli i izvršili sve to). Pa ako smo poklopili (tj. ako smo došli, učinili) od toga (neku) stvar (koja je zabranjena), bio je sud toga (tj. biće suđenje zbog toga) ka Allahu (prepušteno).

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Džuvejrijete od Nafi'a, od Abdullaha (Umerovoga), bio zadovoljan Allah od njega, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Ko je nosio (ponio, tj. Ko nosi, ko ponese) na nas (tj. protiv nas svoje) oružje, pa (taj) nije od nas." Predao je njega (taj hadis) Ebu Musa od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Abdurahman, sin Mubareka, pričao nam je Hamad, sin Zejda, pričao nam je Ejub i Junus od Hasena, od Ahnefa, sina Kajsa, rekao je:

Otišao sam (tj. Pošao sam) zato (da) pomognem ovoga čovjeka (tj. Aliju r.a. u boju zvanom Vak'atul-džemel), pa je susreo mene Ebu Bekrete pa je rekao: "Gdje hoćeš (tj. Gdje ćeš)?" Rekao sam: "Pomoći ću ovoga čovjeka." Rekao je: "Vrati se, pa (jer) zaista ja sam čuo poslanika Allaha (Allahovoga), pomilovao ga Allah i spasio, (da) govori:

"Kada su se susrela (izvjesna) dva muslimana sa dvjema sabljama (mačevima) njih dvojice (tj. sa svojim sabljama u cilju međusobnoga sukoba, dakle: kada se već sukobe dva muslimana sa svojim mačevima), pa (taj) ubica i (taj) ubijeni je (osuđen da unide - oba su osuđena da uđu) u Vatru (tj. obojica će u pakao na sudnjem danu)." Rekao sam: "O poslaniče Allaha! Ovaj ubica neka ode (u pakao), pa šta je umu (ovoga) ubijenoga (tj. pa što će ubijeni u paklu)?" Rekao je: "Zaista on je bio (takođe) pohlepan (tj. odlučan) na ubijanje svoga druga (s kojim se je sukobio, sudario)."

GLAVA

govora Allaha, uzvišen je: "O (vi) koji ste vjerovali (tj. koji vjerujete), propisala se je na vas (tj. vama ta) odmazda u (vašim) ubijenim (licima, tj. za ubijena lica): slobodni (čovjek) za slobodnoga, i rob za roba i žensko za žensko, pa ko (imadne sreću da) se je oprostila njemu od njegovoga brata (jedna) stvar, pa slijeđenje sa (izvjesnim) dobrom (toga oprosta, tj. ubica treba da plati krvarinu za ubijenoga najbližem rođaku ubijenoga koji je rođak i oprostio život ubici zamijenivši mu smrt za krvarinu) i izvršenje k njemu sa dobroćinstvom; to je olakšanje od vašega Gospodara i milost, pa ko se je uzneprijeteljio (tj. ko bude vodio neprijateljstvo) poslije toga, pa za njega je kazna bolna."

GLAVA

pitanja (tj. ispitivanja izvjesnoga) ubice dok prizna, i (GLAVA) priznanja (priznavanja) u (tim tjelesnim) kaznama.

PRIČAO NAM JE Hadžadž, sin Minhala, pričao nam je Hemam od Katadeta, od Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah od njega, da je (jedan) Židov stucio (tj. razbio, razlupao, smrskao) glavu (jedne) djevojke između dva kamena, pa se je reklo (govorilo) njoj:

"Koje učinio s tobom ovo (Ko ti je to učinio)? Je li omsica (Je li taj), ili je omsica (ili je taj)?" Dok se je imenovao (tj. spomenuo i taj) Židov. Pa se doveo on Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa nije prestao s njim (da razgovara i da ga ispituje) dok je priznao. Pa se je stucala (smrskala) njegova glava sa (tim) kamenjem.

GLAVA:

Kada je (ubica) ubio sa kamenom ili sa štapom.

PRIČAO NAM JE Muhamed, rekao je: Izvijestio nas je Abdullah, sin Idrisa, od Šubeta, od Hišama, sina Zejda sina Enesa, od njegovoga djeda Enesa, sina Malika, rekao je:

Izašla je (jedna) djevojka, na njoj su (neki) srebreni nakiti u Medini. Rekao je: Pa je gađao nju (jedan) Židov sa kamenom. Rekao je: Pa je ona dovedena ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, a s njom je (još samo neki) ostatak života (tj. zadnje iskre života). Pa je rekao njoj poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Omsica je (li) ubio tebe (Je li ubio tebe taj-i-taj)?" Pa je podigla svoju glavu. Pa je povratio (tj. ponovio) na nju (tj. njoj), rekao je: "Omsica je (li) ubio tebe?" Pa je podigla svoju glavu. Pa je rekao njoj u trećem (pitanju i obraćanju k njoj): "Omsica (A taj-i-taj) je (li) ubio tebe?" Pa je spustila svoju glavu (dajući ona tako znak da ju je ubio taj treći što je spomenut). Pa je pozvao za njega (tj. da dovedu njega, pozvao je) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je ubio njega (tj. zapovjedio je da se on ubije) između (ta) dva kamena.

GLAVA

govora Allaha, uzvišen je: "..... da je (ta) osoba za (tu) osobu, i oko za oko, i nos za nos, i uho za uho, i zub za zub i (sve te) rane su odmazda (tj. podležne su odmazdi i rane); pa ko je milodario s njim (tj. ko je milodario pravo odmazde, odmazdu), pa ono (tj. pa to) je iskupljenje njemu (opraštaču za njegove grijeh); a ko nije sudio sa (onim, tj. ko ne sudi prema onome) što je spustio Allah, pa ti (takvi), oni su (izvjesni, ili: svaki) nasilnici (nepravednici)".

PRIČAO NAM JE Umer, sin Hafsa, pričao nam je moj otac, pričao nam je Aameš od Abdullaha, sina Murreta, od Mesruka, od Abdullaha (Mes'udovoga) rekao je: Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Neće se dozvoliti (tj. Ne dozvalja se) krv (ni jednoga) čovjeka muslimana (koji) svjedoči da nema božanstva osim Allah i da sam ja poslanik Allaha (nije dozvoljeno proliti krv takvoga muslimana, tj. nije ga dozvoljeno ubiti) osim sa jednom (od) tri (velike greške, tj. osim za jedan od ova tri grijeha i slučaja): osoba za osobu (glava za glavu), i (izvjesna osoba) udavana (ženjena - udova, udovica ili razvedena) bludnica (tj. koja izvrši preljub pošto je već

bila ta osoba u braku), i (izvjesni) izlazač iz (islamske) vjere (tj. jeretik, renegat, otpadnik), ostavljač (te) skupine (tj. napuštalac muslimanske zajednice)."

GLAVA

(onoga) ko je odmazdio (tj. ko je izvršio odmazdu, ko je kažnjavao za ubojstvo) sa kamenom (tj. sa istim kamenom kojim je i ubica ubio).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Bešara, pričao nam je Muhamed, sin Džafera, pričao nam je Šubete od Hišama, sina Zejda, od Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, da je (jedan) Židov ubio (jednu) djevojku na (tj. za neke) srebrene nakite njezine, pa je ubio nju sa (nekakvim) kamenom. Pa se je dovelo nju (tj. Pa se je dovela ona) k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, a s njom je (neki) ostatak života, pa je rekao:

"Je li ubio tebe (taj iks - taj-i-taj)?" Pa je dala znak (tj. pokazala je) sa svojom glavom da nije (da ne, ili: to jest: Ne). Zatim je rekao drugi puta (Pa je ponovo upitao). Pa je dala znak sa svojom glavom da nije (da ne - dala je znak glavom da nije ni taj jer nije mogla govoriti). Zatim je pitao nju treći puta. Pa je dala znak sa svojom glavom da jest (doslovno: da: da; ili: to jest: da). Pa je ubio njega Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, sa (nekakva) dva kamena.

(U jednom od navedenih kazivanja ovoga slučaja stoji u tekstu ovako: "bejnel-hadžerejni", a to znači: između izvjesna dva kamena, što može da se protumači da ga je ubio sa ista ona dva kamena kojima je on - onaj Židov - ubio onu djevojku.)

GLAVA:

Ko (se nađe u prilici da) se je ubio njemu (neki) ubijeni (rođak), pa on je sa boljim (od izvjesna) dva pogleda (tj. on može da zahtijeva i da bira od dvoje jedno koje se njemu čini da je bolje, a to je ili se ubica ubije takođe, ili da plati krv, krvarinu, otkupninu za ubojstvo, da mu plati ubica ili njegovo pleme i porodica).

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Šejban od Jahja-a, od Ebu Selemeta, od Ebu Hurejreta da su (ljudi iz plemena) Huza'ata ubili (jednoga) čovjeka. A rekao je Abdullah, sin Redža-a: Pričao nam je Harb od Jahja-a, pričao nam je Ebu Selemete, pričao nam je Ebu Hurejrete da je ono godine (tj. u godini) osvojenja Meke ubilo (pleme) Huza'ate (jednoga) čovjeka iz (plemena) Lejsovića za (jednoga) ubijenoga svoga u predislamlju. Pa je ustao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"Zaista Allah je zadržao (zastavio, zaustavio) od Meke (izvjesnoga) slona, a dao je vlast nad njima (nad stanovnicima Meke) Svome poslaniku i (tim) vjernicima. Zar ne (tj. Pažnja, Pozor)! I zaista ona (Meka) nije se dozvolila (ni) za jednoga (čovjeka, tj. nikome) prije mene (da u njoj prolijeva krv), a neće se dozvoliti (nije dozvoljena ni) za jednoga (čovjeka) od poslije mene (ni jednom čovjeku poslije mene). Zar ne (Pazite)! I dozvolila se je meni samo (jedan) čas od (jednoga) dana. Zar ne! I zaista ona je (u) ovaj moj čas zabranjena (tj. sveta, svetinja takva da) neće se kresati njezino trnje, i neće se sjeći njezina stabla, i neće

se brati (uzimati sa tla) njezina pala (tj. izgubljena stvar i imovina), osim (jedino) za upознаваča (pokazivača je dozvoljeno da uzme i podigne sa tla nađenu stvar koji će istraživati, oglasiti čija je i upoznati, nastojati da upozna pravoga vlasnika i da mu je uruči - to je "munšid"). A ko (dođe u priliku da) se je ubio njemu ubijeni (rođak, tj. da mu neko ubije rođaka), pa on je sa boljim (od izvjesna) dva pogleda (on ima dva izbora): ili se daje krvarina njemu (za ubijenoga rođaka), ili se njemu vrši odmazda (tj. ili da se ubica ubije)." Pa je ustao (jedan) čovjek od stanovnika Jemena, govori se njemu Ebu Šah, pa je rekao:

"Napiši mi (to), o poslaniče Allaha!" Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Napišite Ebu Šahu (doslovno: za Ebu Šaha)." Zatim je ustao (jedan) čovjek od Kurejša (Kurejševića) pa je rekao: "O poslaniče Allaha! Osim izhira (pirike, ili mirisne trstike, tj. Dozvoli nam da možemo sjeći travu izhir), pa (jer) samo činimo nju (tj. stavljamo nju samo) u naše kuće i naše grobove." Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Osim izhira (sve je ostalo zabranjeno sjeći i trgati u Meki)."

A slijedio je njega (Harba) Ubejdulah od Šejbana u (izvjesnome) slonu (tj. u spominjanju slona). Rekao je neki (od) njih od Ebu Nuajma: "ubijanje (izvjesno, tj. Allah je zadržao, zaustavio od Meke to ubijanje, a dao je vlast....", tako, dakle, po jednom kazivanju treba da stoji u navedenom hadisu tekst umjesto što stoji: "Zaista Allah je zadržao od Meke izvjesnoga slona, a dao je vlast....", a s time se misli na slona koji je išao pred vojskom Ebrehe koji je bio pošao da uništi Kabu u Meki u vrijeme prije Islama.). A rekao je Ubejdulah: "..... ili da se odmazda izvrši porodici (toga) ubijenoga (ubijanjem ubice)."

(To znači da po tome kazivanju i pričanju treba u tekstu da stoji još i izraz "ehlul-katili porodica ubijenoga".)

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Sufjan od Amra, od Mudžahida, od Ibnu Abasa, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, rekao je:

Bila je u Israelićana odmazda, a nije bila u njih (ta) krvarina, pa je rekao Allah za ovu sljedbu (tj. ovoj sljedbi):

"Propisala se je na vas (ta) odmazda u (vašim) ubijenima (tj. za vaše ubijene)....." do ovoga ajeta: "Pa ko (se nađe u prilici da) se je oprostila njemu od njegovoga brata (neka) stvar.....", rekao je Ibnu Abas: Pa to opraštanje je da primi (tu) krvarinu u (izvjesnom) namjeravanju (u namjernom ubijstvu, ubistvu, tj. da zastupnik ubijenoga poštedi život ubici i umjesto da traži da se ubica takođe ubije, on primi krvarinu, otkupninu za ubijenoga od samoga ubice ili njegove porodice, dok u Izraelićana to nije moglo da bude, nego je ubica u svakom slučaju morao da se ubije, da bude ubijen). Rekao je: "..... pa slijeđenje sa (izvjesnim) dobrom....." je (značenja) da traži sa dobrom (tj. da zastupnik ubijenoga traži neko dobro od ubice) i (da ubica to dobro) izvrši sa dobroćinstvom (tj. na što ljepši način da plati krvarinu ne odugovlačeći isplatu krvarine).

GLAVA

(onoga) ko je tražio krv (jednoga) čovjeka bez prava (tj. ko bespravno i neosnovano traži da se jedan čovjek ubije).

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvijestio nas je Šuajb od Abdullaha, sina Ebu Husejna, pričao nam je Nafi', sin Džubejra, od Ibnu Abasa da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Najmrži (od svih) ljudi k Allahu su trojica: Naginjač (Odstupljivač od istine, istinskoga puta, od vjere) u Svetome tlu (tj. u Meki i njezinoj okolici), i tražilac u Islamu običaja (postupka iz toga) predislamlja, i (usiljeni) potraživalac krvi (nekoga, jednoga) čovjeka bez prava (samo) zato (da) prolije njegovu krv."

GLAVA

(izvjesnoga) opraštanja (zastupnika ubijenoga lica koji oprostí ubici ili ubicama koji su ubili) u (izvjesnoj) greški (tj. nenamjerno, nehotice) poslije smrti (tj. kada oprostí zastupnik ubijenoga poslije smrti toga ubijenoga).

PRIČAO NAM JE Fervete, pričao nam je Alija, sin Mushira, od Hišama, od njegovoga oca, od Aiše:

Porazili su se (tj. Poraženi su mekanski) idolopoklonici (na) dan Uhuda. A pričao mi je Muhamed, sin Harba, pričao nam je Ebu Mervan Jahja, sin Ebu Zekerija-a, od Hišama, od Urveta, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je: Proderao se je (Zaurlikao je) sotona (đavo, zloduh, ili kolovođa sotona - Zaurlikao je na) dan Uhuda u (tj. među izvjesnim) ljudima: "O robovi Allaha! Zadnju vašu (stranu pazite, tj. Napadnuti ste s leđa)!" Pa se je povratila njihova (tj. muslimanska borbena linija) prva na njihovu zadnju, čak su ubili Jemana (tj. počeli su da ubijaju Jemana). Pa je rekao Huzejfete:

"Moj otac, moj otac!" Pa su ubili njega (u zabuni). Pa je rekao Huzejfete: "Oprostio Allah (vama)!" Rekao je: A već se bio porazio od njih (tj. od idolopoklonika jedan) narod (tj. neki njihovi ljudi), čak su se priključili (tj. pobjegli) u Taif.

GLAVA

govora Allaha, uzvišen je: "I nije bilo (ni) za (jednoga) vjernika da (on) ubije (jednoga) vjernika (drukčije) osim greškom (nehotimično), a ko je ubio (jednoga) vjernika greškom, pa oslobađanje vrata vjerničkoga (tj. to nehotimično ubijstvo ima za posljedicu da ubica mora osloboditi ropstva jednoga muslimana roba) i krvarina predata (uručena) ka njegovoj porodici (porodici ubijenoga je zapovjed Allahova), osim da (oni - nasljednici ubijenoga) milodare (tj. da oprostite ubici); pa ako je bio od naroda neprijatelja (tj. neprijateljskoga) vama, a on je vjernik, pa oslobođenje (od ropstva jednoga) vrata vjerničkoga; a ako je bio od naroda (što ima i postoji) između vas i između njih (neka) obaveza (tj. ugovor, savez), pa (jedna) krvarina predata ka njegovoj porodici i oslobađanje (jednoga) vrata vjerničkoga (od ropstva), pa ko nije našao (tj. ko nema to), pa post (postenje u trajanju od) dva mjeseca uzastopna (tražeći i moleći) pokajanje od Allaha (tj. da Allah primi kajanje, ili: post dva mjeseca uzastopna radi pokajanja i strahovanja od kazne Allaha), a Allah je bio (oduvjek) sveznajući (i) mudar."

GLAVA:

Kada je priznao (jedan čovjek) za (izvjesno) ubojstvo (samo) jedanput, ubio se je s njim (tj. ubiće se za njega, zbog toga ubojstva, ubistva).

PRIČAO MI JE Ishak, izvijestio nas je Habban, pričao nam je Hemam, pričao nam je Katadete, pričao nam je Enes, sin Malika da je (jedan) Židov stucalo (smrskao, slupao) glavu (jedne) djevojke između (nekakva) dva kamena. Pa se je reklo njoj:

"Ko je učinio ovo s tobom (Ko ti je to uradio, učinio)? Je li omsica (Je li taj-i-taj to učinio)? Je li omsica?" Dok se imenovao (spomenuo onaj) Židov. Pa je dala znak (klimnula je ona) sa svojom glavom. Pa se doveo (onaj) Židov, pa je (on i) priznao. Pa je zapovjedio za njega Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa se je stucala (razbila, smrvila, slupala i) njegova glava sa (izvjesnim, ili: sa istim onim) kamenjem. A već je rekao Hemam: sa (nekakva) dva kamena.

GLAVA

ubijanja (izvjesnoga) čovjeka za (izvjesnu) ženu (tj. zbog izvjesne žene).

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Jezid, sin Zurej'a, pričao nam je Seid od Katadeta, od Enesa, sina Malika, bio zadovoljan Allah od njega, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, ubio (jednoga) Židova za (jednu) djevojku (tj. zbog jedne djevojke što) je ubio nju na (za nekakve) srebrene nakite njezine.

GLAVA

(izvjesne) odmazde između (izvjesnih) ljudi i (izvjesnih) žena u (njihovim) ranama (tj. zbog njihovih rana).

A rekli su stanovnici (izvjesnoga) znanja (tj. rekli su učeni, znani ljudi): Ubija se (tj. Ubiće se izvjesni) čovjek za (izvjesnu) ženu (tj. zbog ubijanja žene). A spominje se od Umera: Izvršava se (tj. Izvršiće se) odmazda (izvjesnoj) ženi (tj. nad izvjesnom ženom) od (tj. zbog izvjesnoga) čovjeka u svakom namjeravanju (tj. namjernome pokušaju ubistva koje) dopre njegovoj ličnosti (duši, tj. koje dopre dotle da uništi njegovu osobu, dušu, život), pa što je ispod nje od (izvjesne) rane (tj. Izvršiće se odmazda nad ženom koja ubije ili pokuša ubiti čovjeka, pa bilo da ga ubije, ili ga rani, ozlijedi, i odmazda će se izvršiti prema tome: ako je ubila, i ona se ima ubiti, a ako je ranila, i ona će se raniti). I s njime je rekao (tj. I s ovim mišljenjem se je složio i) Umer, sin Abdulaziza, i Ibrahim, i Ebu Zinad (koji je prenio to mišljenje) od svojih drugova. A ranila je sestra Rubejjie (tj. Rubejji'ina sestra ranila je jednoga) čovjeka, pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Odmazda je (to što treba da se učini; ili: Odmazdu izvršite nad njom)."

PRIČAO NAM JE Amr, sin Alije, pričao nam je Jahja, pričao nam je Sufjan, pričao nam je Musa, sin Ebu Aišeta, od Ubejdulaha, sina Abdullaha, od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje, rekla je:

Stavili (Salili) smo lijek u polovinu usta Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (protiv njegove volje, a to je bilo) u njegovoj bolesti, pa je rekao:

"Ne stavljajte (Ne salijevajte) meni lijek u (jednu) polovinu (u jedan kraj, u jedan dio mojih) usta (protiv moje volje)." Pa smo rekli: "Odvratnost (Mržnja svakoga) bolesnika za (taj) lijek (je uzrok što nam se on protivi, a on, možda, stvarno ne brani da mu ga dajemo)." Pa pošto se je osvijestio (došao k svijesti), rekao je:

"Neće ostati (tj. Neka ne ostane ni) jedan od vas osim (da) se je stavio (salio) njemu lijek u (jednu) polovinu usta, osim (tj. izuzev) Abbasa, pa (tj. jer) zaista on nije prisustvovao vama (kada ste mi stavljali lijek u jednu polovinu usta)."

(To je njima bila kao odmazda na isti način zbog stavljanja lijeka protiv njegove volje.)

GLAVA

(onoga) ko je uzeo svoje pravo ili je uzeo sebi odmazdu (tj. ili je izvršio odmazdu sam sobom nad nekim) bez (izvjesnoga) vladara.

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, izvijestio nas je Šuajb, pričao nam je Ebu Zinad da je Aaredž pričao njemu da je on čuo Ebu Hurejreta (da) govori: Zaista on je čuo poslanika Allaha (Allahovoga), pomilovao ga Allah i spasio, (da) govori:

"Mi smo zadnji (a) pretjecači (tj. Mi smo zadnji u ovozemnosti, a pretjecači, a to će reći: a najprvi, a prvi smo na sudnjem danu)." I sa njegovim senedom (tj. sa lancem pripovjedača toga istoga hadisa kaže se da je Muhamed a.s. rekao još i ovo):

"Da se je natkućio u tvoju kuću (sobu) jedan (čovjek, tj. neko), a nisi dozvolio njemu, (i) gađao si (tj. pa si gađao) njega sa (jednim) kamenčićem, pa si izbio (iskopao, ili ošteti) njegovo oko, nije bilo (tj. ne bi bilo) na tebe (ništa) od grijeha (tj. ne bi to bio tebi nimalo, nikako grijeh)."

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Jahja od Humejda da se je (jedan) čovjek natkućio (nadvirio, provirio, pogledao) u kuću (u sobu) Vjerovijenika, pomilovao ga Allah i spasio, pa je upravio k njemu (jednu široku željeznu) oštricu. Pa sam rekao:

"Ko je pričao tebi za ovo?" Rekao je: "Enes, sin Malika."

GLAVA:

Kada je umro u (izvjesnoj) stiski (tjeskobi) ili se je ubio (tj. ili je ubijen u stiski, tiski, tiskanju).

PRIČAO MI JE Ishak, sin Mansura, izvijestio nas je Ebu Usamete, rekao je: Hišam je izvijestio nas od svoga oca, od Aiše rekla je:

Pošto je bio dan Uhuda, porazila su se (tj. u početku borbe bili su poraženi mekanski) idolopoklonici, pa je zavikao (zajaukao) sotona (đavo, šejtan): "O robovi Allaha! Zadnju vašu (liniju, stranu pazite jer je tamo vaš neprijatelj)!" Pa se vratila prva njihova (linija), pa se bičevala (tj. pobila se) ona (ta prva linija) i zadnja njihova (linija, redovi). Pa je pogledao Huzejfete, pa kada li on sa svojim ocem Jemanom! Pa je rekao:

"O robovi Allaha! Moj otac, moj otac!" Rekla je: Pa tako mi Allaha nisu se prepriječili (nisu se spriječili, okanili, sustegli, zaustavili), čak su ga (i) ubili (u toj tiski i zabuni). Pa je rekao Huzejfete: "Oprostio Allah vama!" Rekao je Urvete: Pa nije prestao u Huzejfetu od njega (tj. od ovoga slučaja jedan) ostatak, čak se je priključio Allahu (tj. čak je i umro).

GLAVA:

Kada je ubio svoju osobu (tj. sam sebe nekom) greškom (tj. nehotimično, nehotice, nenamjerno), pa nema krvarine njemu (tj. za njega, ili zbog toga).

PRIČAO NAM JE Mekija, sin Ibrahima, pričao nam je Jezid, sin Ebu Ubejda, od Selemeta rekao je: Izašli smo sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, k Hajberu. Pa je rekao (jedan) čovjek od njih:

"Daj čuti nama, o Amire, od tvojih stvarčica (tj. od tvojih pjesničkih sastava)." Pa je gonio s njima (tj. gonio je njih svojim pjesmama). Pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ko je (taj) tjerač?" Rekli su: "Amir." Pa je rekao: "Pomilovao ga Allah!" Rekli su: "O poslaniče Allaha! Da li (tj. Zašto) nisi dao uživati (i) nama s njim?" Pa se je pogodio (u) rano jutro (te) svoje noći (tog dana). Pa je (govorio taj izvjesni) narod: "Pokvario (Upropastio) se je njegov posao (rad). Ubio je svoju osobu (tj. sam sebe i umro je kao bezvjerac pa mu je pokvaren, propao rad)." Pa pošto sam se povratio, a oni pričaju (sebi) da je Amir (tako završio da) se pokvario njegov posao (njegova dobra djela), pa sam došao ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa sam rekao:

"O vjerovijesniče Allaha! Tvoj otkup je moj otac i moja mati! Tvrde (doslovno: Tvrđili su neki) da je Amir (tako završio da) se je pokvario njegov posao (njegova djela)." Pa je rekao: "Lagao (Slagao) je ko je rekao nju (tu tvrdnju). Zaista su za njega zaista dvije nagrade, dvije! Zaista on je zaista trudbenik borac. I koje ubijstvo (tj. koja pogibija) povećava njega (nagrađivanje, nagradu) nad njegovu (nagrađivanje)?!"

GLAVA:

Kada je ujeo (ugrizao nekoga) čovjeka pa su pali njegovi sjekutići (pa su mu poispadali prednji zubi).

PRIČAO NAM JE Adem, pričao nam je Šubete, pričao nam je Katadete, rekao je: Čuo sam Zurareta, sina Evfa-a, od Imrana, sina Husajna, da je (jedan) čovjek ujeo (ugrizao) ruku (nekoga) čovjeka, pa je istrgnuo (iščupao ujedeni) svoju ruku iz njegovih usta, pa su pali (ispali, poispadali) njegovi sjekutići (zubi). Pa su se prepirali (tj. parničili obrativši se oni) ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"Ujeda jedan (od) vas svoga brata kao što ujeda (izvjesni) pastuh (ždrijebac, ždrijebak). Nema krvarine tebi (za tvoje poispadale zube)."

PRIČAO NAM JE Ebu Asim od Ibnu Džurejdža, od Ata-a, od Safvana, sina Ja'la-a, od njegovoga oca rekao je:

Izašao sam u jednu vojnu. Pa je ujeo (jedan) čovjek (drugoga čovjeka), pa je istrgnuo (iščupao) njegov sjekutić (prednji zub), pa je pokvario nju (krvarinu za taj zub) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio.

GLAVA:

"..... zub za zub.....".

PRIČAO NAM JE Ensarija, pričao nam je Humejd od Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, da je kći Nadra ošamarila (jednu) djevojku, pa je razbila njezin sjekutić (prednji zub). Pa su došli Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je zapovjedio za (tu) odmazdu.

GLAVA

krvarine (izvjesnih) prsta (prstiju).

PRIČAO NAM JE Adem, pričao nam je Šubete od Katadeta, od Ikrimeta, od Ibnu Abasa, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Ovaj i ovaj je jednak (jednaki su, ravni su)." Misli (na) mali prst i palac.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Bešara, pričao nam je Ibnu Ebu Adij od Šubeta, od Katadeta, od Ikrimeta, od Ibnu Abasa rekao je:

Čuo sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, slično njemu (prethodnom hadisu).

GLAVA:

Kada je pogodio (jedan) narod (jednoga) čovjeka (tj. Kada mu nanesu povrede ili ga čak ubiju ljudi jednoga naroda) da li (da) se kazni, ili (da) se uzme (tj. izvrši) odmazda od njih, svakoga (od) njih (pojedinačno)?

A rekao je Mutarrif od Šabije o (nekoj) dvojici ljudi (koji) su svjedočili (doslovno: svjedočila su njih dvojica) na (jednoga) čovjeka da je on ukrao, pa je odsjekao njemu (ruku) Alija. Zatim su dovela njih dvojica (jednoga čovjeka) drugoga i rekla su njih dvojica: "Pogriješili smo (tj. Ovaj je ukrao, a ne onaj prvi što si mu odsjekao ruku)." Pa je pokvario (tj. odbio je Alija) svjedočenje njih dvojice, i uzela (tj. i kaznila) su se njih dvojica sa krvarinom (onome) prvome (za odsječenu ruku da mu plate), i rekao je (Alija r.a.): "Da sam znao (tj. Da znam) da ste vas dvojica upravnili se (tome postupku, tj. da ste to namjerno učinili tako), zaista bih odsjekao vama dvojici (ruke)."

A rekao je meni Ibnu Bešar: Pričao nam je Jahja od Ubejdulaha, od Nafi'a, od Ibnu Umera, bio zadovoljan Allah od njih dvojice, da se (jedan) dječak ubio (tj. da je ubijen) podmuklo (na prevaru, izdajnički), pa je rekao Umer: "Da su se udružili stanovnici San'e u njoj (u toj raboti, u tom ubijstvu-ubistvu), zaista bih ubio (pobio) njih." A rekao je Mugirete, sin Hakima, od svoga oca: Zaista četvorica su ubila (jedno) dijete, pa je rekao Umer slično njemu (tj. slično tome što je već navedeno). A izvršavali su odmazdu Ebu Bekr, i Ibnu Zubejr, i Alija i Suvejd, sin Mukarrina od (tj. zbog jednoga) šamaranja (šamara). A izvršio je odmazdu Umer od (tj. zbog jednoga) udaranja (udarca) sa (izvjesnom) kandžijom (kamdžijom, bičem). A izvršio je odmazdu Alija od (zbog) tri krbača (korbača, tj. udarca bičem). I izvršio (ili: uzeo) je odmazdu Šurejh od (zbog jednoga) korbača i (jednoga) ogrebanja (ogrebotine po licu).

PRIČAO NAM JE Museded, pričao nam je Jahja od Sufjana, pričao nam je Musa, sin Ebu Aišeta, od Ubejdulaha, sina Abdullaha, rekao je: Rekla je Aiša:

Stavili (Lijevali) smo lijek (u jednu polovinu, u jedan kraj usta) poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u njegovoj bolesti. I počeo je (da) daje znak k nama: Ne stavljajte lijek meni. Rekao je: Pa smo rekli: "Odvratnošću (tj. To on govori zbog odvratnosti izvjesnoga, ili svakoga) bolesnika za (taj) lijek." Pa pošto se osvijestio, rekao je:

"Zar nisam zabranio vama da stavljate lijek meni (u polovinu usta)?" Rekao je: Rekli smo: "Odvratnošću (nekome) za (taj) lijek (to, možda, da govori)." Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Neće ostati od vas (ni) jedan (tj. niko) osim (da) se je stavio njemu (tj. Neće niko ostati od vas, a da se i njemu ne stavi) lijek (u polovinu usta), a ja (da) gledam (sad odmah), osim (izuzev) Abbasa, pa (jer) zaista on nije prisustvovao vama (u času kada ste mi stavljali lijek)."

GLAVA

(izvjesnih) zakletvi (skupine od pedeset ljudi da u njihovoj blizini nađeni mrtvac, mrtvi nije ubijen od stanovnika njihovoga plemena ili njihovoga naselja, naseobine).

(Neki izraz "el-kasametu" prevode sa: skupina koja se zaklinje na nešto, za nešto, pa bi, prema tome, moglo da se kaže u prevodu ovoga teksta i ovako: GLAVA izvjesne skupine koja se zaklinje da nije ubila mrtvaca, mrtvoga koji je pronađen u blizini njihovoga naselja, naseobine.)

A rekao je Eš'as, sin Kajsa: Rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Tvoja dva svjedoka, ili njegova zakletva (može vrijediti da se donese presuda za vaš spor)." A rekao je Ibnu Ebu Mulejkete: Nije vršio odmazdu s njom (tj. pomoću nje, takve vrste suđenja zvane "el-kasametu", nije to praktivao) Muavija. A pisao je Umer, sin Abdulaziza, ka Adijju, sinu Ertata - a bio je postavio zapovjednikom njega nad Basrom - u (vezi nekoga) ubijenoga (koji) se našao (pronašao - koji je nađen) kod (jedne) kuće od kuća (izvjesnih) prodavača masla:

"Ako su našli njegovi drugovi (tj. drugovi, rođaci toga ubijenoga lica kakav) dokaz (jasan, pa i presudi prema tome dokazu), a ako ne, pa ne čini nasilje (tim izvjesnim) ljudima, pa (jer) zaista ovaj (slučaj je takav da) se neće suditi o njemu do sudnjega dana (tj. neće se moći sa sigurnošću izreći pravna presuda do sudnjega dana)."

(U vezi toga da li se je Muavija i Umer, sin Abdulaziza služio sa načinom suđenja zvanim "el-kasametu" neki drugi tvrde suprotno Buhariji, i kažu da su se i Muavija i Umer, sin Abdulaziza služili sa tim načinom suđenja.)

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Seid, sin Ubejda, od Bušejra, sina Jesara, tvrdio je da je (jedan) čovjek od Pomagača, govori se njemu (zove se) Sehl, sin Ebu Hasmeta, izvijestio njega da je (jedna) nekolicina (ljudi) od njegovoga naroda otišla (tj. da su otišli) ka Hajberu (tj. do Hajbera), pa su se rastavili u njemu i našli su jednoga (od) njih ubijena (da je ubijen). I rekli su za (onoga, tj. rekli su dijelu u Hajberu) koji je (taj što) se našao u njima (tj. među njima, među stanovnicima toga dijela Hajbera):

"Ubili ste našega druga." Rekli su: "Nismo ubili njega, a niti znamo ubicu (doslovno: a niti smo znali ubicu)." Pa su otišli ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa su rekli: "O poslanice Allaha! Otišli smo ka Hajberu (do Hajbera), pa smo našli jednoga (od) nas ubijenoga." Pa je rekao:

"Najstarije, najstarije (pustite da govore)!" Pa je (na kraju) rekao njima (Muhamed a.s.): "Donosite (li izvjesni) dokaz na (onoga) ko je ubio njega?" Rekli su: "Nema za (tj. u) nas (nikakav) dokaz." Rekao je: "Pa zaklinju se (tj. Pa daće oni zakletvu, odnosno: Treba oni da dadnu zakletvu, da se zakunu da ga oni nisu ubili)." Rekli su: "Nećemo se zadovoljiti (Ne zadovoljavamo se) sa zakletvom (tih) Židova." Pa je mrzio (tj. Pa nije želio) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, da pokvari njegovu krv (krv ubijenoga, tj. nije želio da život ubijenoga ode uzalud, da ostane bez otkupnine i naknade), pa je otkupio njega (tj. dao je krvarinu za njega) stotinu (komada) od deva (izvjesne, tj. obavezne) milostinje.

(To jest: Dao je krvarinu njegovim rođacima u iznosu od stotinu kamila iz kamila koje su se zadesile, a koje su date kao zekat od imovine muslimana dobro stojećih, imućnih, bogatih muslimana te godine.)

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Ebu Bišr Ismail, sin Ibrahima, Esedija, pričao nam je Hadžadž, sin Ebu Usmana, pričao mi je Ebu Redža' (a on je) od obitelji Ebu Kilabeta, pričao mi je Ebu Kilabete da je Umer, sin Abdulaziza pokazao svoje prijestolje (postavivši ga iza svoje kuće jedan) dan za (izvjesne) ljude, zatim je dozvolio njima, pa su unišili. Pa je rekao:

"Šta govorite (tj. Šta mislite) o "kasami" (tj. o postupku u suđenju zvanom "el-kasamete)?" Rekao je: Govorimo: "Kasama, odmazda s njom (tj. pomoću nje) je istina (tj. to je pravno valjan postupak). I već su vršili odmazdu s njom (izvjesne) halife." Rekao je meni: "Šta govoriš (ti), o Ebu Kilabete?" I postavio je mene (tj. pokazao me je tim) ljudima. Pa sam rekao: "O zapovjedniče (svih) vjernika! Kod tebe su glave (tj. poglavari, zapovjednici tih) vojski i časnici (uglednici, poglavice svih) Arapa. Je si li vidio (mislio, tj. Šta misliš) da (je slučaj) da pedeset (osoba) od njih (da) su svjedočili (tj. da pedeset njih svjedoče) na (jednoga) čovjeka ženjenoga u Damasku da je on već bludničio (a) nisu vidjeli njega, je li (tj. da li) bi bio (ti voljan da) kamenuješ njega (tj. da ga osudiš na kamenovanje)?" Rekao je: "Ne." Rekao sam: "Je li (Da li) si vidio da (je slučaj) da je pedeset od njih svjedočilo na čovjeka u Himsu (Homsu) da je on ukrao, je li (zar) bi bio (voljan da) odsiječeš njemu (ruku), a nisu vidjeli njega?" Rekao je: "Ne." Rekao sam:

"Pa tako mi Allaha nije ubio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (ni) jednoga (čovjeka, tj. nikoga) nikada osim u jednom (tj. osim zbog jednoga od) tri svojstva (zbog tri vrste slučaja, slučajeva): čovjek (koji) je ubio sa grijehom svoje osobe (tj. čovjek koji je ubio nepravedno) pa se ubio (tj. pa je i on ubijen); ili čovjek (koji) je bludničio poslije ženjenosti; ili čovjek (koji) je ratovao protiv Allaha i Njegovoga poslanika i odmetnuo se je od Islama." Pa je rekao (taj prisutni) narod: "A zar nije već pričao Enes, sin Malika da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, odsjekao u (izvjesnih) kradljivaca (ruke), i ukrašavao (mazao, tj. spržio usijanim klincima njihove) oči, zatim je bacio njih u (na) sunce?" Pa sam rekao:

"Ja (ću da) ispričam vama hadis Enesa. Pričao mi je Enes da je (jedna) nekolicina od (plemena) Ukla, osam (njih) došli su na poslanika (poslaniku) Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa su se prisegnuli njemu na Islam. Pa su našli nezdravom (medinensku, medinsku) zemlju (za sebe), pa su se oboljela njihova tijela (dakle: nije im odgovaralo medinsko

područje iz zdravstvenih razloga pa su se zato i razboljeli). Pa su se potužili (na) to (zbog toga) poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Rekao je:

"Pa zar nećete izaći (tj. Dajte izađite, Onda izađite) sa našim pastirom u njegovim devama (među njegove deve), pa (da) pogodite (tj. da dobijete i pijete) od njihovih mlijeka i njihovih mokraća." Rekli su: "Da." Pa su izašli. Pa su pili (oni) od njihovih mlijeka (tj. mlijeko od kamila, deva) i njihovih mokraća, pa su ozdravili. Pa su ubili pastira poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i potjerali su (sebi te) deve. Pa je doprlo to poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je poslao u njihove tragove (poslao je potjeru za njima da ih uhvate). Pa su se stigli oni, pa su se doveli oni. Pa je zapovjedio za njih pa su se odsjekle njihove ruke i njihove noge, i ukrasio je (tj. namazao je, spržio je usijanim klincima) njihove oči, zatim je bacio njih u (tj. na) Sunce (a ne u hlad i kakvu sjenu) dok su umrli (dok nisu umrli)."

Rekao sam: "A koja stvar je žešća (gora) od (onoga) šta su napravili ovi? Odmelnuli su se od Islama, i ubili su i ukrali su." Pa je rekao Anbesete, sin Seida: "Tako mi Allaha, nisam nikada čuo (to) kao danas." Pa sam rekao (njemu): "Je li odvrćaš (odbijaš, ne priznaješ li ti) meni moj hadis, o Anbesete?" Rekao je: "Ne, a ali (tj. Ne, nego) donio si hadis na njegovo lice (tj. u njegovom obliku pravome). Tako mi Allaha neće prestati ova vojska sa dobrom dok je živio (tj. dok živi) ovaj starac (tj. Ebu Kilabete) među njihovim leđima (tj. među njima)." Rekao sam:

"A već je bio u ovome (jedan) postupak (uobičajenost) od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Unišla je na njega (tj. njemu jedna) nekolicina od Pomagača, pa su pričali (razgovarali su) kod njega. Pa je izašao (tj. otišao u Hajber jedan) čovjek od njih između njihovih ruku (tj. pred njima), pa se ubio (ubijen je). Pa su izašli poslije njega, pa kada li oni sa svojim drugom (koji) se giba (koprca se) u (svojoj) krvi! Pa su se vratili ka poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa su rekli:

"O poslaniče Allaha! Naš drug (koji) je bio (običaja da) priča sa nama, izašao je između naših ruku (tj. pred nama u Hajber), pa kada li mi s njim (za njim, a on) se giba (a to znači: miče se, koprca se) u (svojoj) krvi." Pa je izašao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"Za koga mislite ili vidite (tj. smatrate da je izvršio) njegovo ubijanje?" Rekli su: "Vidimo (tj. Smatramo) da su (izvjesni) Židovi ubili njega." Pa je poslao (poruku) ka (tim) Židovima, pa je pozvao njih pa je rekao: "Jeste li vi (doslovno: Je li vi ste) ubili ovoga?" Rekli su: "Ne." Rekao je: "Je li se zadovoljavate zakletvom (zakletvi) pedesetorice od (tih) Židova (da se zakunu da) nisu ubili (oni) njega?" Pa su rekli: "Ne umuju (tj. Ne brinu oni, Nije ih briga) da pobiju nas sve, zatim (da) se zakunu (da to nisu učinili)." Rekao je: "Pa je li (da li vi) tražite pravo (da li zahtijevate pravo na tu) krvarinu sa zakletvama pedesetorice od vas?" Rekli su: "Nismo bili zato (da) se zaklinjemo." Pa je otkupio njega (tj. dao je krvarinu za njega) od kod sebe (tj. od sebe).

Rekao sam: A bilo je (pleme) Huzejl (u jednoj takvoj prilici da) su izgnali (njegovi ljudi jednog) izgnanika svoga u predislamlju, pa je došao noću porodici (jedne) kuće iz Jemena (koja je stanovala) u mekanskoj dolini (došao je taj izgnanik toj kući da ukrade štogod). Pa se probudio zbog njega (zbog izgnanika jedan) čovjek od njih (tj. od stanovnika te kuće), pa je gađao njega sa (svojom) sabljom (tj. svojom sabljom), pa je ubio njega. Pa je došlo (pleme) Huzejl, pa su uzeli (toga) Jemena, pa su podigli (tj. optužili) njega ka Umeru u (izvjesno) vrijeme godišnjega skupa (ljudi na hodočašću), i rekli su:

"Ubio je našega druga." Pa je rekao (ubica): "Zaista oni su već izgnali (izagnali, protjerali) njega." Pa je rekao (Umer): "Zaklinje (li) se pedeset (ljudi) od Huzejla (da oni) nisu izgnali njega?" Rekao je: Pa se zaklelo od njih četrdeset i devet ljudi. I došao je (jedan) čovjek od njih iz Sirije, pa su pitali (tj. molili oni) njega da se zakune (i on takođe). Pa je sebi otkupio svoju zakletvu od njih za hiljadu srebrenjaka. Pa su uveli (oni na) mjesto njega (jednoga) drugoga čovjeka, pa je odbio (tj. pa je dao) njega ka bratu (toga) ubijenoga, pa se je združila (udružila) njegova ruka sa njegovom rukom. Rekli su: Pa smo otišli (mi) i (ta) pedesetorica koji su se zakleli. Te kada su bili u (mjestu) Nahli, uzelo je njih nebo (tj. kiša, zatekla ih je kiša). Pa su unišili (oni) u (jednu) špilju u (tome) brdu. Pa se navalila (srušila ta) špilja (pećina) na (tu) pedesetoricu koji su se zakleli, pa su umrli svi. I spasila su se (iznenada ona) dva druga (brat onoga ubijenoga i čovjek čija se je ruka udružila s njegovom rukom), pa je slijedio njih dvojicu (tj. otisnuo se je na njih dvojicu jedan) kamen, pa je razbio nogu brata ubijenoga (izgnanika), pa je živio (jednu) godinu (dana), zatim je umro.

Rekao sam: I već je bio Abdulmelik, sin Mervana izvršio odmazdu (jednome) čovjeku sa (postupkom) "kasamom", zatim se je pokajao poslije što je (to) napravio (tj. kad je već to napravio), pa je zapovjedio za (tu) pedesetoricu koji su se zakleli, pa su se izbrisali (tj. pa su brisani) iz (vojničkoga) spiska, i dao je ići njima ka Siriji (tj. i protjerao ih je do Sirije, ili do Damaska).

GLAVA

(onoga) ko se je natkućio (tj. provirio) u kuću (jednoga) naroda (tj. nekih ljudi), pa su iskopali (oni) njegovo oko, pa nema (nikakve) krvarine za njega (tj. njemu za oko).

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, pričao nam je Hammad, sin Zejda, od Ubejdulaha, sina Ebu Bekra sina Enesa, od Enesa, bio zadovoljan Allah od njega, da se je (jedan) čovjek natkućio (tj. da je provirio) iz (neke) rupe (kroz neku rupu) u sobe Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa je ustao ka njemu sa (jednim) vrhom (širokoga oštraca koplja), ili sa (nekim) vrhovima, i počeo je (Muhamed a.s. da) se šunja (da se prikrada) njemu (zato da) udari njega.

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, pričao nam je Lejs od Ibnu Šihaba da je Sehl, sin Sa'da, Saidija izvijestio njega da se je (jedan) čovjek natkućio u (neku) rupu u vratima poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (bila) je (jedna željezna) motka (šipka za uređivanje kose na glavi; a neki vele da "midren" znači češalj), (pa) češe s njim (s tim predmetom) svoju glavu. Pa pošto je vidio (tj. opazio) njega poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Da znam da iščekuješ mene (tj. promatraš i gledaš mene), zaista bih udario s njim (s ovim predmetom) u tvoja dva oka." Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Samo se je učinila (ta) dozvola (tj. Učinilo se je i zapovjedilo se je to traženje dozvole za ulazak u nečiju prostoriju samo) od strane (toga) vida (tj. zbog strane vida, zbog vida i oka treba tražiti dozvolu za ulazak)."

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, pričao nam je Sufjan, pričao nam je Ebu Zinad od Aaredža, od Ebu Hurejreta rekao je: Rekao je Ebul-Kasim, pomilovao ga Allah i spasio:

"Da je (slučaj, tj. Ako bude slučaj) da se (jedan) čovjek natkućio na tebe (tebi) bez dozvole, pa si gađao njega sa kamenčićem, pa si iskopao njegovo oko, (pa) nije bio na tebe (tebi nikakav) grijeh (tj. ne bi ti bio nimalo to grijeh)."

GLAVA

(izvjesnih) davalaca krvarine (tj. onih koji daju i isplaćuju krvarinu za ubicu zastupnicima ubijenoga lica ili osobe).

(Ko se smatra za davaoce krvarine, postoje razna mišljenja i rješenja: najbliži rođaci po ocu; rod, pleme; vojna jedinica u čijem se spisku vodi ubica; esnaf, zanatski ceh kojem pripada ubica ako nema niko preči ni bliži, i najzad oni koji su bili u nekom savezu sa ubicom.)

PRIČAO NAM JE Sadekate, sin Fadla, izvijestio nas je Ibnu Ujejneta, pričao nam je Mutarrif, rekao je: Čuo sam Šabiju rekao je: Čuo sam Ebu Džuhafeta rekao je: Pitao sam Aliju, bio zadovoljan Allah od njega:

"Da li je kod vas (neka) stvar što nije u Kur'anu (tj. Imate li vi nešto što nije u Kur'anu)?" A rekao je jedanput: "..... što nije kod (tih) ljudi (tj. Imate li nešto što nemaju ti ljudi)?" Pa je rekao: "Tako mi (Onoga) koji je rascijepio (raspolovio to, svako) zрно i stvorio (svaku) dušu nema kod nas (tj. nemamo mi ništa drugo) osim što je u Kur'anu, osim (tj. izuzev) razumijevanja (koje) se dadne (jednom) čovjeku u Njegovoj knjizi, i što je u (na ovoj) stranici (tj. u ovom listu)." Rekao sam: "A šta je u (toj) stranici (u tom tvome listu)?" Rekao je: "Krvarina (za ubijenoga da se dadne u ime otkupnine za ubicu), i odriješnje (tj. oslobađanje izvjesnoga, ili svakoga) zarobljenika i da se neće ubiti (tj. da se ne ubija ni jedan) musliman za nevjernika."

(Po hanefijskom mezhebu to se odnosi na nevjernika koji nije lojalan muslimanskoj vlasti ili s kojim nije sklopljen ugovor o sigurnosti, bezbjednosti.)

GLAVA

djeteta u utrobi (ili: GLAVA zametka u utrobi izvjesne) žene.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, izvijestio nas je Malik. I pričao nam je Ismail, pričao nam je Malik od Ibnu Šihaba, od Ebu Selemeta, sina Abdurahmana, od Ebu Hurejreta, bio zadovoljan Allah od njega, da su dvije žene iz (plemena) Huzejla (potukle se, ili posvađale su se i) gađala je jedna (od) njih dviju (onu) drugu, pa je bacila (pobacila, abortirala) svoje dijete (zametak) u utrobi. Pa je sudio (presudio) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, o njoj (da joj se plati krvarina) sa (jednim) licem: robom ili robinjom.

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, pričao nam je Vuhejb, pričao nam je Hišam od svoga oca, od Mugireta, sina Šubeta, od Umera, bio zadovoljan Allah od njega, da se je on zdogovario (dogovario, savjetovao) s njima o pobacivanju (izvjesne, tj. trudne) žene (mrtvo dijete, mrtvoga djeteta), pa je rekao Mugirete:

Sudio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (da se i za pobačeno dijete treba platiti krvarina) sa (izvjesnim) licem: robom ili robinjom. Rekao je: "Dođi (tj. Dovedi nekoga) ko svjedoči s tobom." Pa je svjedočio Muhamed, sin Meslemeta da je on svjedočio (tj.

prisustvovao) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (kada) je sudio s njim (tj. kada je sudio ovo ovako).

PRIČAO NAM JE Ubejdulah, sin Musa-a, od Hišama, od njegovoga oca da je Umer zaklinjao (preklinjao izvjesne) ljude (da kažu) ko je čuo Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) je sudio o (izvjesnom, o tom) mrtvorodenčetu (nedonoščetu), i rekao je Mugirete:

"Ja sam čuo njega (kada) je sudio o njemu (da se plati za njega krvarina) sa (jednim) licem: robom ili robinjom." Rekao je: "Dođi (onome) ko svjedoči (tj. Dovedi onoga ko će da posvjedoči) s tobom na ovo (tj. za to)." Pa je rekao Muhamed, sin Meslemeta: "Ja svjedočim na Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, za slično ovome (slično ovome što je svjedočio i Mugirete)."

PRIČAO MI JE Muhamed, sin Abdullaha, pričao nam je Muhamed, sin Sabika, pričao nam je Zaidete, pričao nam je Hišam, sin Urveta, od svoga oca da je on čuo Mugireta, sina Šubeta (da) priča od Umera (tj. o Umeru) da se on zdogovario (s) njima o pobacivanju (izvjesne) žene (i dalje) slično njemu (prethodnome hadisu).

GLAVA

zametka (djeteta u utrobi izvjesne) žene i da je (izvjesna) krvarina na roditelja (oca žene koja je ubila) i srodnike roditelja (oca, i to srodnike po jakoj, debeloj krvi), (a) ne na (njezino) dijete.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, pričao nam je Lejs od Ibnu Šihaba, od Seida, sina Musejjeba, od Ebu Hurejreta da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, sudio o zametku (tj. o djetetu u utrobi jedne) žene iz Lahjanovića (ili Lihjanovića da se dadne, plati krvarina) sa (jednim) licem: robom, ili robinjom. Zatim zaista (ta) žena koja (je ta što) je sudio na nju sa (tim) licem (da plati krvarinu) preminula je (umrla je). Pa je sudio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio da je njezino nasljeđivanje (tj. njezina ostavština) za njezine sinove i njezinoga muža, a da je (ta) krvarina na njezine srodnike (jake srodnike, srodnike po debeloj krvi).

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Saliha, pričao nam je Ibnu Vehb, pričao nam je Junus od Ibnu Šihaba, od Ibnul-Musejjeba i Ebu Selemeta, sina Abdurahmana da je Ebu Hurejrete, bio zadovoljan Allah od njega, rekao je:

Pobile su se dvije žene iz (plemena) Huzejla, pa je pogodila jedna (od) njih dviju (onu) drugu sa (nekim) kamenom (i) ubila je nju i (ono) što je u njezinom stomaku. Pa su se parničili (obrativši se oni) ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je sudio da je krvarina njezinoga zametka (djeteta u utrobi, u stomaku jedno) lice: rob, ili robinja. I sudio je (da) krvarina (te ubijene) žene (tj. za tu ženu) je na njezine davaoce krvarine (tj. na jake srodnike, na srodnike po debeloj krvi žene koja je ubila onu drugu ženu).

(Izraz "aklun, el-aklu" znači krvarina. Od toga je i izraz "akiletun, el-akiletu" srodnici po debeloj krvi ubice koji daju i nose tu propisanu krvarinu da bi otkupili život ubice. Taj izraz "aklun, el-aklu" ima još značenja: pamet; vezanje užetom.)

GLAVA

(onoga) ko je tražio pomoć (u pomoć nekoga) roba ili dijete.

A spominje se da je Umu Sulejma poslala ka učitelju (izvjesnih) pisara (ili: ka učitelju izvjesne škole ovakvu poruku):

"Pošalji k meni (kakve) dječake, (da) češljaju vunu, i ne šalji k meni slobodnoga (čovjeka, nego roba)."

PRIČAO MI JE Amr, sin Zurareta, izvijestio nas je Ismail, sin Ibrahima, od Abdulaziza, od Enesa rekao je:

Pošto je došao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (u) Medinu, uzeo je Ebu Talhate za moju ruku, pa je otišao sa mnom (tj. pa je odveo mene) ka poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"O poslaniče Allaha! Zaista Enes je (jedan) dječak pametan (oštrouman), pa neka poslužuje tebe." Rekao je: Pa sam posluživao njega u (njegovoj) prisutnosti (kod kuće u Medini) i (njegovom) putovanju. Pa tako mi Allaha nije rekao meni (ni) za (jednu) stvar (što) sam napravio nju: "Zašto si napravio ovo ovako (Zašto si to tako učinio, uradio)?" A (ni) za (jednu) stvar (što) nisam napravio nju (tj. koju nisam učinio): "Zašto nisi napravio (uradio, učinio) ovo ovako?"

GLAVA:

Rudnik je ništavnost i bunar je ništavnost.

(To ima sljedeće značenje: Ako neko upadne, pane, padne u jamu nečijega privatnoga rudnika ili iskopanoga bunara pa nastrada, ništavno je i neosnovano je tražiti krvarinu i naknadu za nastradaloga, takav zahtjev je ništavan, uzaludno ga je postavljati. To isto vrijedi i za slučaj ako nekoga životinja usmrti, kao što će se iz daljega teksta i vidjeti.)

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, pričao nam je Lejs, pričao nam je Ibnu Šihab od Seida, sina Musejjeba, i Ebu Selemeta, sina Abdurahmana, od Ebu Hurejreta da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Životinja, njezino ranjavanje (ili njezina rana) je ništavnost (tj. Ranjavanje životinje koja rani, ozlijedi nekoga, je ništavno, nenaplativo), i bunar je ništavnost, i rudnik je ništavnost. A u (izvjesnom) zakopanom blagu (u zemlji) je (ta) petina."

(To jest: Na ime obavezne milostinje - zekata - treba dati petinu od blaga zakopanoga u zemlju, u zemlji. Pod izrazom "rikaz", što doslovno znači: zabodeno, zakopano u zemlju, misli se na rudu i rudnike zlata i srebra prema jednom pravnom tumačenju u šeriatskom pravu, a prema drugom tumačenju pod tim se misli na zlato i srebro koje je neko zakopao u zemlju, još u davna vremena u predislamlju, pa je to pronađeno i izvađeno iz zemlje. U oba slučaja treba dati petinu na ime zekata.)

GLAVA:

Životinja je ništavnost.

A rekao je Ibnu Sirin: Bili su (običaja i takvoga postupka da) neće odgovarati od (tj. zbog izvjesnoga) udaranja kopitom, a odgovaraju od (zbog) vraćanja (konjske) uzde (kajasa od uzde).

(To jest: Učenjaci ashaba i tabiina ne odgovarahu ako im konj udari nekoga kopitom, a odgovarahu ako jašući ili sjedeći na konju potegnu uzdu konja pa u tom slučaju konj udari nekoga. Tada odgovarahu i plaćahu odštetu udarenom licu.)

A rekao je Hammad: Neće se odgovarati (za konjski) udarac (udaranje) kopitom osim da podbode (ozadi, pozadi, iza drvetom, ili čime drugim - da podbode neki) čovjek (tu) jahaću životinju. A rekao je Šurejh: Neće se odgovarati dok se je kažnjavala (životinja na taj način) da udara nju (neko), pa (da onda) udari (ona - životinja) sa svojom nogom. A rekao je Hakem i Hammad: Kada je tjerao (izvjesni) iznajmljivač (davalac u zakup, pod kiriju - kada je tjerao jednoga) magarca, (a) na njemu je (neka) žena, pa (ona) padne, nema (nikakve) stvari na njemu (tj. nema ništa njemu da plati za pad sa magarca). A rekao je Šabija: Kada je tjerao jahaću životinju (ili tovarnu životinju), pa je zamorio nju, pa on je jamac (tj. odgovoran je) za (ono) što je pogodila (ona usljed zamorenosti - odgovoran je za ono što se desi životinji usljed zamorenosti). A ako je bio iza nje idući lagano (ne tjerajući je i ne zamarajući je), nije bio odgovoran (tj. neće odgovarati, ne odgovara za ono što je ona pogodila - što joj se desi).

PRIČAO NAM JE Muslim, pričao nam je Šubete od Muhameda, sina Zijada, od Ebu Hurejreta, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Životinja, njezina krvarina je ništavnost (ništavna), i bunar je ništavnost, i rudnik je ništavnost. A u (izvjesnome) zakopanom blagu (u zemlji zakopanom blagu) je petina (za zekat obavezna da se dadne)."

GLAVA

grijeha (onoga) ko je ubio (nekoga) šticenika bez grijeha.

(Šticenik je kršćanin ili Židov u muslimanskoj državi koji je lojalan i kome je data zaštita i garancija za život i imovinu.)

PRIČAO NAM JE Kajs, sin Hafsa, pričao nam je Abdulvahid, pričao nam je Hasen, pričao nam je Mudžahid od Abdullaha, sina Amra, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Ko je ubio (tj. Ko ubije jedno) lice ugovoreno (tj. osobu, lice s kojim je sklopljen ugovor prema kojem mu se daje zaštita), nije omirisao (tj. neće omirisati) miris raja, a zaista njegov (tj. rajski, dženski) miris nalazi se (osjeća se iz daljine) od idenja (idenja, hoda) četrdeset godina."

GLAVA:

Neće se ubiti (tj. Ne ubija se izvjesni) musliman za (izvjesnoga) nevjernika.

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Junusa, pričao nam je Zuhejr, pričao nam je Mutarrif da je Amir pričao njima od Ebu Džuhajfeta rekao je: Rekao sam Aliji. A pričao nam je Sadekate, sin Fadla, izvijestio nas je Ibnu Ujejnete, pričao nam je Mutarrif, rekao je: Čuo sam Šabiju (da) priča, rekao je: Čuo sam Ebu Džuhajfeta rekao je: Pita sam Aliju, bio zadovoljan Allah od njega:

"Da li je kod vas (neka) stvar (tj. Da li vi imate nešto) od (onoga) što nije u Kur'anu?" A rekao je Ibnu Ujejneta jedanput: "..... što nije kod (izvjesnih) ljudi?" Pa je rekao: "Tako mi (Onoga) koji je rascijepio (raspolovio na dvije polovine to) zrno i stvorio je (tu, svaku) dušu, nema kod nas (tj. mi nemamo ništa drugo) osim što je u Kur'anu, osim (tj. izuzev neko) razumijevanje (koje) se dadne (nekom) čovjeku u Njegovoj (Allahovoj) knjizi i što je u (mojoj) stranici (u mome listu, na mome listu)." Rekao sam (Pitao sam): "A šta je u (tvojoj) stranici?" Rekao je: "Krvarina, i odriješenje (tj. oslobađanje izvjesnoga, ili svakoga) zarobljenika i da se neće ubiti (tj. da se ne ubija) musliman za nevjernika."

GLAVA:

Kada je ošamario (izvjesni) musliman Židova kod (svoje) srdžbe (ljutitosti).

Predao je njega (taj slučaj) Ebu Hurejrete od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, pričao nam je Sufjan od Amra, sina Jahja-a, od njegovoga oca, od Ebu Seida, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Ne dajite birati (boljega, najboljega) između (Allahovih) vjerovijesnika (tj. Ne govorite: Ovaj vjerovijesnik Božiji je bolji od onoga)."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Jusufa, pričao nam je Sufjan od Amra, sina Jahja-a, Mazinije, od njegovoga oca, od Ebu Seida Hudrije rekao je:

Došao je (jedan) čovjek od Židova (medinenskih, medinskih) ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (i) već se je ošamarilo njegovo lice pa je rekao:

"O Muhamede! Zaista (jedan) čovjek od tvojih drugova od Pomagača ošamario je moje lice." Rekao je: "Pozovite ga." Pa su pozvali njega. Rekao je: "Zašto si ošamario njegovo lice?" Rekao je: "O poslanice Allaha! Zaista ja sam prošao pokraj (izvjesnih) Židova, pa sam čuo njega (da) govori: "Tako mi (Onoga) koji je odabrao Musa-a nad (sve) ljude." Rekao je: "Rekao sam: "I nad Muhammeda, pomilovao ga Allah i spasio, (zar ga je odabrao)?" Rekao je: "Pa je uzela (tj. obuzela) mene srdžba, pa sam ošamario njega." Rekao je:

"Ne dajite birati mene (tj. Ne govorite da sam ja bolji) od (ostalih) između (Allahovih) vjerovijesnika, pa (jer) zaista (svi, ili izvjesni) ljudi će umrijeti (ili: onesvjestiće se na) sudnjem danu, pa (ću da) budem prvi ko (će da) se (koji će da se) osvijesti (tj. ko će doći k svijesti), pa kada li ja sa Musa-om (a on) je uzimač (drži se) za (jedan) stup (stub) od stupova (Allahovoga) prijestolja! Pa neću znati (tj. Ne znam da li) se je osvijestio prije mene, ili se je nagradio (poštedio) sa onesvještavanja Tura (tj. ili će biti nagrađen zbog onesvještavanja, zbog onesvješćenja na Turu koje je imao kada je tražio da vidi Uzvišenoga Allaha na ovome svijetu, te se zbog toga onesvještavanja neće onesvijestiti na sudnjem danu kada se onesvijestimo mi)."